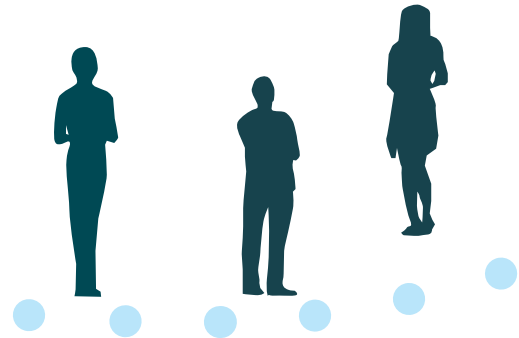

På rundtur i de faglige netværk

De faglige netværk er vigtige for sparring, vidensdeling og udvikling i og på tværs af institutionerne. Men hvad laver de egentlig, og hvad får man ud af at være med? Vi har spurgt tre netværk.

Solveig Sandal Johnsen
fra Netværket vedrørende Ouriginal
og Ithenticate

Hvorfor startede netværket?

Joshua Kragh Bruhn fra CBS og jeg startede netværket, fordi vi løbende havde mange spørgsmål til hinanden omkring de konkrete systemer, der var i brug i vores organisationer til "tekstlighedsscreening" eller "plagieringskontrol", som det også kaldes. Vi kendte hinanden fra DFFU's FLIPD-netværk. Vi hjalp hinanden med at forstå funktionaliteterne og diskuterede også hensigten med plagieringskontrol og tekstlighed og bibliotekets rolle heri.

Det kunne være spørgsmål som: Hvordan fravælger du en kilde i systemet, til grundlæggende spørgsmål om opsætning og "politik" for brugen. Vi ville gerne have flere til at deltage for at få et helt billede af brugen af systemer-

ne i Danmark og videndele med dem, der arbejdede med området indenfor forskningsbiblioteksverdenen. Vi havde i andre forbindelser fået fornemmelsen af, at der var flere, der sad med et behov for at sparre om brugen. Desuden så vi i systemerne indimellem "match" mellem dokumenter fra forskellige organisationer. Og hvordan blev det håndteret?

Hvad laver I?

Vi mødes to gange om året og giver hinanden en status på vores arbejde rundt om i de forskellige organisationer. Nogle er langt og kan give konkret feedback på processer eller svare på spørgsmål om systemerne og håndteringen heraf. Hvis der er noget i systemerne, der driller, eller man har oplevelser med support fra centralt hold, så er det også noget, vi vender og lærer af hinandens oplevelser. Siden vi startede netværket, har vi udvidet med også at tale om plagieringskontrol af ph.d.-opgaver, hvor vi i begyndelsen primært talte om systemet Ouriginal (tidligere Urkund), der er rettet studenteropgaver. Derfor har vi to systemer i spil når vi mødes: Ithenticate og Ouriginal.

Hvilke udfordringer eller temaer er væsentlige inden for området lige nu?

Der har været nogle problematikker omkring brugen af Ithenticate, GDPR og behandling af personoplysninger. I netværket har vi kunne høre lidt til,

hvordan det bliver håndteret rundt omkring. Vi har også talt meget om, hvordan vi griber det an i forhold til forespørgsler på at bruge systemerne til kontrol af egne manuskripter eller artikler. Eller om hvorvidt de studerende skal have adgang til systemet Ouriginal som en form for pædagogisk værktøj for at lære om kildehåndtering og plagiat. Vi arbejder tæt sammen med universiteterne og har dem med på råd i mange spørgsmål. Vi supporterer kun systemerne, og det er i samarbejde med universiteterne, at reglerne for brugen og politikkerne bag bliver vedtaget.

Hvem kan være med?

De der arbejder med tekstlighedssystemerne ude på universiteter og professionshøjskoler m.m., eller på anden måde er i berøring med "tekstlighedsscreening" og gerne vil videndele om forskningsbibliotekets rolle heri.

Hvad får medlemmerne af netværket ud af at være med?

Viden om, hvordan systemerne virker og sparring med kolleger fra andre organisationer om emnet. Desuden har vi som udløber af nogle møder holdt virtuelle "show and tell"-sessioner, hvor en af netværkets medlemmer f.eks. lavede en demo af særlige funktionaliteter i et system.

NETVÆRKET
Ithenticate/Ouriginal

NATIONALT
RDM NETVÆRK

DATA SCIENCE
FAGGRUPPEN

Jitka Stilund Hansen fra
Nationalt RDM Netværk

Hvorfor startede netværket?

I 2020 blev DM Forum under DeIC udviklet og samtidig sluttede aktiviteter under DEFF og den danske node af Research Data Alliance. I disse fora var vi kolleger, der på tværs af universiteterne havde udviklet services og lavet projekter om research data management (RDM) – altså håndtering af forskningsdata. Mange af os er ansat på forskningsbiblioteker, hvorfra universiteternes RDM-aktiviteter udspringer. Vi så et stort behov for at kunne fortsætte udveksling omkring de store skridt, der i disse år tages på RDM-området nationalt og på vores forskningsinstitutioner. Derfor dannede vi på ægte græsrodsmaner et netværk, som skulle være åbent for alle i Danmark med interesse for forskningsdata-håndtering.

Hvad laver I?

Vores halvårslige arrangementer har været en stor succes. KB stod for det første omkring data-repositorier. CBS arrangerede en dag omkring open science og open innovation. Senest i maj var vi på KU til et arrangement om implementeringen af 'Nationale strategi for håndtering af forskningsdata ifølge FAIR-principperne'.

Dér delte vi også universiteternes egne succeser og udfordringer med open science og FAIR-data. Det sidste halve år har Mareike Buss fra CBS organiseret månedlige online-frokostmøder. Det har været lige så givtigt. Vi har diskuteret data management-planer, DTU's open science-værktøj og et dansk GO-FAIR-kontor er blevet præsenteret. Og så har vi en levende chat på Teams-kanalen, hvor medlemmerne stiller spørgsmål og videndeler om f.eks. arrangementer og kompetenceudvikling.

Hvilke udfordringer eller temaer er væsentlige inden for området lige nu?

Meget praktisk har der for nyligt været en udveksling omkring værktøjer til transskribering i vores Teams-kanal. I øjeblikket rejses spørgsmål om, hvordan universiteterne skal forvalte deres forskningsdata. Hvordan skal adgang sikres i praksis, hvad betyder det at tage ansvar for data, hvem skal sikre adgangen, når forskeren har forladt en institution?

Et andet stort emne, som jeg mener ikke rigtigt har nået vores direktioner endnu, er behovet for veluddannede data stewards – altså personer med kendskab til et fagområde, som kan vejlede forskere i god RDM-praksis, datapublicering og -dokumentation. Som kan sikre at data management bliver en del af datalivscyklus i forskningsgrupperne.

Hvem kan være med?

Alle der har interesse for håndtering af forskningsdata, FAIR-data og open science. Vi er mange som i det daglige har RDM som fuldtidsprofession på f.eks. et universitetsbibliotek, men det er også for data stewards og -managers, forskere, IT-professionelle og folk, der arbejder med forskningsinfrastruktur.

Hvad får medlemmerne af netværket ud af at være med?

Mange af medlemmerne er med i nationale fora, hvor opgaver omkring implementeringen af den nationale FAIR-strategi løftes. I netværket får man et uformelt forum til at stille spørgsmål, hjælp til undervisning eller services. Nogle af mine fagligt nærmeste kolleger er i netværket, så på den måde er det et vigtigt forum for mig. RDM-området er i rivende udvikling, så der er brug for netværk til at følge udviklingen og til at opfinde de dybe tallerkener – ja, hele spisestel – sammen.

På rundtur i de faglige netværk

Jeannette Ekstrøm fra
Data Science Faggruppen

Hvorfor startede netværket?

Faggruppen opstod i 2017 på opfordring fra forbundet Kultur og Information. Historien var, at DTU Bibliotek havde lagt hus til et par store, praktiske data-workshops, og vi havde i den forbindelse været i dialog med forbundet om økonomisk støtte. Den ene ting førte til den næste, og vi som planlagde DST4L i december 2016 lovede at starte en faggruppe med fokus på data science-metoder og -processer. Reelt har vi som biblioteksansatte ikke mange steder at opnå sådanne kompetencer og viden, men via et netværk som dette er ønsket, at flere vil føle sig trygge og have lyst til at komme i gang med at arbejde med data, data analyse, data management – ja, slet og ret få afmystificeret data og gjort det mere håndgribeligt.

Vi arbejder selvfølgelig allerede med data og metadata i vores DFFU-biblioteker, så det er måske ikke så mystisk, men faggruppens mission er fortsat at skubbe og støtte os i den retning.

Hvad laver I?

Vi holder arrangementer som det primære og inviterer også vores medlemmer til at tage teten, i fald de har ideer. Siden vores spæde begyndelse har vi afholdt adskillige hands on-workshops – til efteråret har vi overvejet at stille

skarpt på Library Carpentry-modulerne (<https://librarycarpentry.org/lessons/>) – og så har vi haft et par webinarer, senest med fokus på, hvordan man arbejder med data governance i private organisationer. Faktum er jo, at de færreste får gennemført sådanne selvstudier på egen hånd, men hvis man er sammen og endda har adgang til videndeling og snacks og kaffe, så glider læringen måske lettere ned.

Hvilke udfordringer eller temaer er væsentlige inden for området lige nu?

Det er et kæmpe spørgsmål, men jeg er overbevist om, at vi som biblioteksmedarbejdere uanset ansættelsessted skal have en grundforståelse for vores primære brugeres behov for support og støtte, også når det handler om data. Alle behøver ikke være skarpe på machine learning, AI, analyseværktøjer osv., men vi skal kunne oversætte et indledende reference-interview med en forskergruppe til noget praktisk og brugbart for dem, ellers vil de ikke vende tilbage en anden gang. Nogle af de udfordringer jeg ser, er, at vi ikke har tiden i vores dagligdag til at komme op på niveau med de faglige behov og kompetencer, som vi skal bruge til at løse alle de opgaver, vi ønsker at medvirke til at løse. Vi tror fuldt og fast på, at biblioteksmedarbejdere og bibliotekarer kan og vil spille en aktiv rolle for udviklingen i vores fag, og i netværkene kan vi sætte fokus på

,

Mavefornemmelsen siger os, at man har været fint tilfreds med det, som hidtil har været arrangeret, men at der jo altid er ønske om mere

videndeling og forhåbentlig inspirere til mere.

Hvem kan være med?

Alle medlemmer af forbundet Kultur og Information kan let kontakte forbundets medlemsafdeling og melde sig til faggruppen. For tiden er vi små 65-70 styk, men andre kolleger i DFFU-landskabet som arbejder med data relaterede opgaver er også velkomne til at melde sig ind.

Hvad får medlemmerne af netværket ud af at være med?

Forhåbentlig netværk, og vi håber også at medlemmerne kontakter bestyrelsen, hvis de har ideer til oplæg, webinar mv. Vores mavefornemmelse siger os, at man har været fint tilfreds med det, som hidtil har været arrangeret, men at der jo altid er ønske om mere. Og så håber vi, vores medlemmer har en fornemmelse af, at vi gør, hvad vi kan, for at inspirere og kompetence-vedligeholde i regi af de gå-hjem-møder, vi afholder.